

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ

1857

ИНФО СЕРВИС

ПРЕДСТАВНИШТАВА

ПРИВРЕДНЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

24. МАРТ 2022.

Привредна комора Србије покренула је инфо сервис представништава Привредне коморе Србије како би наши привредници, у условима пословања узрокованим кризом у Украјини, имали правовремене информације о најактуелнијим кретањима на тржишту Аустрије, Немачке, Италије, Израела, Уједињених Арапских Емирата, Руске Федерације, Кине, Словеније, Белгије и земаља региона, као и о новим пословним могућностима за извоз и нова партнерства.

Представништва Привредне коморе Србије у свету на основу најрелевантнијих пословних показатеља, података званичне статистике пре и током украјинске кризе, кључних објава и извештаја институција од значаја за пословање у условима украјинске кризе, приређују недељни специјализовани инфо сервис са прегледом актуелних кретања на тржиштима земаља, препорукама и смерницама за пословање српске извозне привреде и лакше превазилажење изазова у новонасталој ситуацији.

Општа инфо страница ПКС поводом украјинске кризе: <https://pks.rs/strana/ukrajina-info-servis> Позивни центар: 0800 808 809 (радним данима) и 066 875 0 600 и 066 875 1114 (викендом) Е: kriznistab@pks.rs

У ФОКУСУ

У новој анализи Инфо сервиса представништава Привредне коморе Србије у Европи, доносимо информације о привредним кретањима у Немачкој, Словенији, Белгији, Италији:

Четири петине немачких компанија осећа јаке ефекте на своје пословање због сукоба у Украјини, показује блиц анкета Удружења немачких привредних комора (DINК) о последицама украјинске кризе на немачку економију.

САДРЖАЈ

НЕМАЧКА.....	3
СЛОВЕНИЈА.....	4
БЕЛГИЈА	6
ИТАЛИЈА	9

НЕМАЧКА

DINK: 78 одсто немчких компанија осећа последице украјинске кризе

<https://www.dihk.de/de/aktuelles-und-presse/krise-russland-ukraine-wirtschaftssanktionen/krieg-in-der-ukraine-und-sanktionen-vier-von-fuenf-betrieben-betroffen-67956>

Блиц анкета Удружења немачких привредних комора (DINK) о последицама украјинске кризе на немачку економију, показала је да је четири петине немачких компанија осећа јаке ефекте сукоба у Украјини.

Према истраживању, 78 одсто компанија тврди да је њихово пословање погођено ратом и његовим ефектима. Од тога, 60 одсто компанија извештава о ефектима као што су раст цена или поремећени ланци снабдевања, 18 посто наводи директне последице као што је губитак купаца или добављача. Само 22 процената компанија рекло је да до сада није осетило никакве последице рата и санкција.

Поремећај у ланцу снабдевања и логистици

Три четвртине индустријских компанија има проблеме због поремећаја у ланцу снабдевања и логистици, скоро 90 одсто због недостатка сировина и средње потрошње. Иако се само девет одсто не осећа погођеним, трећина компанија осећа директне последице рата и санкција – скоро двоструко више него у економији у целини.

Међу компанијама које су директно погођене ратом и санкцијама скоро три четвртине наводи "губитак пословних партнера" и скоро половина "препреке у платним трансакцијама". Више од четвртине компанија мора да се избори са неиспуњавањем дужничких обавеза за робу која је већ испоручена.

СЛОВЕНИЈА

Спољнотрговинска размена са Русијом, Украјином и Белорусијом

https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/pb_2022_01.pdf

Словенија је 2021. године имала суфицит од 778 милиона у размени са Руском Федерацијом, Белорусијом и Украјином. Највећи суфицит је према Руској Федерацији (533 милиона евра), затим, Украјини (185 милиона евра) и Белорусији (59 милиона евра). Највећи суфицит произилази из робне размене (767 милиона евра), док је у промету услуга остварен дефицит од 35 милиона евра. Извоз у земље чланице ЕУ у 2021. години чинио је 75,9 одсто укупног извоза Словеније.

Извоз у РФ и Украјину 700 милиона

Вредност извоза словеначке робе у Русију и Украјину износи око три одсто укупне вредности словеначког извоза. Словеначке фирме прошле године су извезле у Русију и Украјину робу у вредности од 700 милиона евра те ће оне бити прве на удару и осетити последице.

Фармацеутска индустрија

Највише штете већ трпи фармацеутска индустрија („Крка“ и друге компаније) која учествује у том извозу са 40 одсто. Иначе, „Крка“ у Русији има и своју фабрику, а акције те компаније су пала са 120 на 90 евра по акцији, што је умањило вредност компаније за пола милијарде евра.

Наплата потраживања

Бројне словеначке компаније имају проблема са начином плаћања заосталих потраживања и реализацијом отворених послова у Русији. Поједине компаније су већ престале да послују са овом земљом.

Русија је својим инвестицијама значајно присутна у словеначкој металској индустрији (руска групација „Кокс“ је власник Словеначке индустрије челика-СИЈ у Јесеницама), а присутни су и у туристичкој индустрији, некретнинама, те посредно у банкарству и трговини.

Изградње другог блока нуклеарне електране Кршко

Словенија око 55 одсто гаса увози из Русије. У циљу постизања енергетске независности од Русије, Словенија је најавила убрзање изградње другог блока нуклеарне електране Кршко, која у овом тренутку покрива трећину словеначких потреба. Из владе су најавили и могућност да и Словенија добије ЛНГ терминал.

Петрол група као највећи продавац нафтних деривата у Словенији нема своје компаније нити представништва у Украјини, Русији и Белорусији. Набавка енергената на овим тржиштима, осим природног гаса, представља мали удео у набавном портфељу Петрола. Петрол у Русији купује око седам одсто од укупних набавки дизела и мазута, а бензин не увозе из Русије. Највећи део пословања Петрол групе са компанијама из Русије је куповина природног гаса преко Геоплина.

ДРЖАВНЕ МЕРЕ:

Помоћ пољопривреди

<https://www.gov.si/novice/2022-03-10-344-dopisna-seja-vlade-republike-slovenije/>

Влада Словеније донела је Уредбу о новчаној надокнади због утицаја раста цена минералних ђубрива и енергената на пољопривредну производњу. Законом о мерама за ублажавање последица раста цена енергије у привреди и пољопривреди су, између осталог, предвиђене привремене мере у области пољопривреде.

Словеначка Влада је донела интервентни закон о помоћи привреди и пољопривреди због раста цена енергената. Главна мера је помоћ привреди како би се умањила штета изазвана поскупљењем енергената. Основни услов је да су трошкови фирме за енергенте већи за више од 40 одсто у односу на 2021.

За литар дизела 1,541 евра по литру

<https://www.gov.si/novice/2022-03-14-vlada-dolocila-najvisje-dovoljene-drobnoprodajne-cene-naftnih-derivatov/>

Влада Словеније усвојила је Уредбу о утврђивању цена појединих нафтних деривата којом се утврђује максимално дозвољена малопродајна цена нафтних деривата, и то 1,503 евра по литру за безоловни бензин од 95 октана (НМБ 95) и 1,541 евра по литру за дизел гориво. Ова уредба остаће на снази 30 дана.

Промоција великих инвестиција

<https://www.spiritslovenia.si/razpis/386>

Влада Словеније је преко државне агенције SPIRIT расписала Јавни конкурс за промоцију великих инвестиција за већу продуктивност и конкурентност у Словенији, на који могу конкурисати **све компаније регистроване у Словенији без обзира на порекло власништва**. Укупна вредност јавног конкурса је 88.500.000 евра.

Више од 646,5 милиона евра за повећање продуктивности

<https://www.gov.si/novice/2022-02-28-gospodarstvu-letos-na-voljo-dobrih-6465-milijonov-evrov-prvi-razpisi-ze-objavljeni/>

Министарство за економски развој и технологију (МГПТ) представило је развојне подстицаје и јавне конкурсе на које ће моћи да се пријаве компаније и други корисници. Ове године словеначкој привреди биће на располагању више од 646,5 милиона евра. Средства за развој користиће се за повећање продуктивности словеначке привреде у правцу зелене и дигиталне економије и за равномеран развој словеначких регија.

Измене закона

<https://www.svetovanje.si/svetovanje/blogi/spremembe-zakona-o-dohodnini-zdoh2z-6231cc312114e07daa8fe140>

Словенија мења Закон о дохотку у правцу смањења пореза на зараде што ће резултирати повећању нето плата. Очекује се да ће радник са просечном платом ове године добити 260 евра више на годишњем нивоу, следеће 520 евра више, 2024. 780 евра, а 2025. године 1.000 евра више од годишње нето плате.

БЕЛГИЈА

Размена Белгије са Русијом И Украјином пре кризе

Током 11 месеци 2021. године, Белгија је извезла робу у Русију у вредности од 4,1 милијарде евра, углавном су то били хемијски и фармацеутски производи, машине и опрема и пластика. Русија је 17. извозно тржиште за Белгију. У овом периоду из Русије је у Белгију извезено седам милијарди евра робе. То су углавном били енергетски производи, минерали, метали и дрво.

<https://tradingeconomics.com/belgium/exports/russia>

<https://tradingeconomics.com/russia/exports/belgium>

<https://tradingeconomics.com/belgium/exports/ukraine>

<https://tradingeconomics.com/ukraine/exports/belgium>

Главни извозни производи у Русију

(2020. година, у милионима долара)

Фармацеутски производи (\$956,26), пластика (\$277,10), машине, нуклеарни реактори и котлови (\$254,33), оптички, фото, технички и медицински апарати (\$152,38), возила осим железничких и трамвајских (\$150,48), електрична и електронска опрема (\$137,39), органске хемикалије (\$135,83), разни хемијски производи (\$111,98), минерална горива, уља и производи за дестилацију (\$87,81), гвожђе и челик (\$83,52), несврстана роба (\$60,82), гуме (\$56,27), средства за штављење, екстракти за бојење, танини, деривати и пигменти (\$51,41), сапуни, мазива, воскови, свеће, пасте за моделирање (\$47,53), производи од гвожђа или челика (\$45,31), пића, жестока пића и сирће (\$44,57), остаци, отпад прехранбене индустрије и сточна храна (\$41,95), неорганске хемикалије, једињења племенитих метала и изотоп (\$34,70), какао и производи од какаа (\$29,30), етерична уља, парфери, козметика и тоалетни прибор (\$27,85), папир и картон, производи од целулозе, папира и картона (\$23,76), теписи и други текстилни подни прекривачи (\$21,35), воће, ораси, кора агрума и диње (\$20,66), фотографска или кинематографска роба (\$20,11), албуминоиди, модификовани скробови, лепкови и ензими (\$19,07), разни производи (\$18,35), житарице, брашно, скроб, млечни препарати и производи (\$16,30), уметна флакна (\$13,32), разни јестиви препарати (\$13,06), препарати од поврћа, воћа и орашастих плодова (\$12,99), шећери и шећерни слаткиши (\$11,77), семена уљарица и плодови уљарица, жито, семе, воће (\$11,42), алати, прибор, прибор за јело од обичних метала (\$10,71).

Главни увозни производи Белгије из Русије

(2020. година у милионима долара)

Минерална горива, уља и производи за дестилацију (\$2,57 милијарди), бисери, драго камење, метали и кованице (\$1,45 милијарди), гвожђе и челик (\$676,22), несврстана роба (\$295,63), дрво, производи од дрвета и дрвени угаљ (\$114,72), со, сумпор, земља, камен, гипс, креч и цемент (\$89,18), ђубрива (\$87,91), неорганске хемикалије, једињења племенитих метала и изотоп (\$80,13), семена уљарица и плодови уљарица, жито, семе, воће (\$64,31), пластика (\$63,46), руде шљаке и пепела (\$34,87), папир и картон, производи од целулозе, папира и картона (\$32,61), обични метали, кермети (\$28,30), машине, нуклеарни реактори и котлови (\$25,38), стакло и стаклени производи (\$20,99), органске хемикалије (\$18,17), гуме (\$15,38).

Ограничена трговина са Украјином

Белгијски извоз током 11 месеци 2021. износио је 684 милиона евра, а увоз 628 милиона евра. Украјина је 51. извозна дестинација Белгије и 46. увозна. Белгија углавном извози хемијске производе, машине и опрему и транспортну опрему у Украјину. Увоз се састоји од пољопривредних производа, метала и дрвета.

Главни извозни производи Белгије у Украјину

(2021. година, у милионима долара)

Маchine и котлови (\$113,32), фармацеутски производи (\$103,57), возила осим железничких и трамвајских (\$69,27), пластика (\$48,81), разни хемијски производи (\$26,75), минерална горива, уља и производи за дестилацију (\$15,05), оптички, фото, технички и медицински апарати (\$11,49), електрична и електронска опрема (\$10,74), какао и производи од какаа (\$10,11).

Главни увозни производи Белгије из Украјине

(2020. година, у милионима долара)

Семена уљарица и плодови уљарица, жито, семе, воће (\$239,79), житарице (\$92,12), руде шљаке и пепела (\$43,38), дрво, производи од дрвета и дрвени угаљ (\$29,72), животињске, биљне масти и уља, производи за разређивање (\$21,62), намештај, светлосне табле, монтажне зграде (\$21,09), гвожђе и челик (\$16,28), млечни производи, јаја, мед, јестиви производи (\$13,44), одевни предмети, не плетени или хеклани (\$10,68).

Утицај кризе у Украјини из перспективе белгијских медија

<https://www.vrt.be/vrtnws/en/2022/03/07/how-will-we-feel-the-impact-of-russias-war-on-ukraine-in-our-ros/>

<https://www.rtl.be/info/belgique/economie/guerre-en-ukraine-quelles-consequences-economiques-pour-la-belgique-et-pour-l-europe--1359370.aspx>

<https://www.brusselstimes.com/belgium/210174/eight-in-ten-flemish-companies-fear-war-will-impact-their-activities>

<https://www.7sur7.be/economie/apres-le-gaz-et-lessnesse-le-belge-va-t-il-aussi-devoir-se-saigner-pour-ses-tartines~af17f709/>

Забрињава раст цена енергената и сировина

Подаци фламманске мреже предузећа „Вока“ показују да осам од десет фламманских компанија (82%) страхује да ће рат у Украјини негативно утицати на њихове економске активности. Истраживање које је „Вока“ спровела међу више од 400 компанија показало је да су растуће цене енергената и сировина највише забрињавајући. Повећања цена врше притисак и на марже компанија, јер су многе виделе да њихови улазни трошкови расту у просеку за 22 одсто у поређењу са нормалним нивоима.

Проблем са набавком сировина

Компаније очекују да ће на њихове активности негативно утицати и проблеми **снабдевања** – 80 одсто предузећа има проблема са набавком сировина, наводи „Вока“. Више од половине компанија које извозе у обе земље наводе да је њихов извоз у потпуном застоју, док је увоз у половини потпуно стао.

Утицај рата на аграр

- Раст цена житарица има и врло негативан утицај на цену хране за стоку
- очекивани раст цене кукуруза 30 одсто
- 1.750 од 67.000 сезонских радника у Белгији долази из Украјине
- раст цене брашна 30 одсто
- очекивано поскупљење хлеба, меса, јаја, тестенина...
- тренутно нема вести о несташицама
- пивара „*Лефебуре*“ суочава се са наглим падом извоза
- отежан увоз дијаманата из Русије.

Ограничена продаја

Ланци продавница „Colruyt“, „Lidl“, „Aldi“ и „Carrefour“ ограничили су продају брашна и уља. „Lidl“ је најавио ограничења на уље, конзервисано поврће и тоалет папир док је „Aldi“ увео правило у свим својим продавницама: купцима није дозвољено да купују више од три појединачна паковања уља, пшеничног брашна и мешавина брашна по рачуну. У ланцу „Carrefour“, руководиоца продајног објекта је тај који одлучује за које производе се могу увести ограничења, у односу на динамику потрошње.

ИТАЛИЈА

Прогнозе Fitch-а за 2022. и 2023. годину

Агенција Fitch је у најновијој прогнози оценила да ће Италија због кризе у Украјини, али и претходних последица пандемије и раста инфлације, имати раст БДП-а од 2,7 одсто у 2022. години ревидирајући тако претходну прогнозу раста италијанског БДП-а од 4,3 одсто. Агенција је снизила претходну процену раста и глобалог БДП-а за 0,7 одсто у овој години на 3,5 процената, уз смањење раста у еврозони за 1,5 посто на три процента, и Сједињених Америчких Држава за 0,2 одсто на 3,5 посто. Fitch је ревидирао наниже светски раст и у 2023. за 0,2 процентних поена на 2,8 одсто.

„Декрет“ за заштиту грађана и компанија у Италији

<https://www.borsaitaliana.it>

Уредба италијанске државе, која је на снази од 22. марта, вредна је 4,4 милијарде евра и има за циљ да обузда последице рата у Украјини на италијанску привреду.

Овом уредбом прописани су:

- попуст при куповини горива од 0,25 евра по литри
- привреда ће моћи да плаћа рачуне на 24 месечне рате
- предузећа ће моћи да користе порески кредит за плаћање трошкова гаса и струје
- до краја априла је смањена акциза на горива за 25 центи
- уведени су неопорезиви ваучери за бензин до 200 евра за приватне компаније
- SACE, италијанска агенција за кредитирање извоза издаје гаранције за плаћање обавеза добављачима до висине од 90 одсто дуга за предузећа која управљају индустријским постројењима од националног стратешког интереса
- слична гаранција се даје и за финансирање куповине и поновног активирања напуштених постројења за производњу ливеног гвожђа за индустрију челика
- порески кредити за предузећа која троше знатну количину струје и гаса, и друго.

Казне

За сва предузећа која без разлога мењају цене, прописане су казне од 500 до 5.000 евра, уколико у року од 10 дана не доставе конкретне разлоге за промену цена.

Мањак пшенице и кукуруза

Италија је прошле године купила нешто више од милион тона меке пшенице из Украјине (20% увоза). Мањак пшенице утиче на скок цена брашна, хлеба и кекса, као и појединих тестенине од гриза. Украјина је, такође, важан добављач квалитетног кукуруза за италијанске фарме, па недостатак кукуруза директно утиче и на повећање цена меса и млека у Италији. И вински сектор Италије са забринутошћу посматра развој догађаја у Украјини. Извоз вина у Русију вредео је око 380 милиона евра.

Корисни линкови:

<https://www.bancaditalia.it/pubblicazioni/economia-italiana-in-breve/index.html>

<https://www.istat.it/it/conti-nazionali>

<https://www.ansa.it/sito/notizie/economia/economia.shtml>

<https://www.mise.gov.it>

<https://www.mef.gov.it/ministero/struttura/dipartimenti.html>

https://www.adm.gov.it/portale/dogane__